

Posudek oponenta diplomové práce

Oponent diplomové práce: PhDr. Zdeněk Křivánek, CSc.

Diplomová práce Jany Hrychové (studium učitelství 1.st.ZŠ - anglický jazyk) má název "Rozvoj prvopočátečního psaní u leváků".

O žácích levorukých sice nelze jednoznačně říci, že by patřili do skupiny žáků s výukovými obtížemi, ale pokud k nim učitel nepřistupuje s přihlédnutím ke zvláštnostem při formování jejich laterality, mohli by se u nich skutečně objevit problémy při osvojování psaní, ale i čtení. Autorka věnuje pozornost právě této okolnosti.

Autorka důkladně analyzuje nejrozšířenější vzdělávací programy z hlediska jejich přístupu k počáteční výuce psaní.

Didakticko-metodické problémy výuky psaní jsou probírány systematicky a důkladně. Pozornost je věnována i typům laterality. Uvádějí se i důsledky přecvičování leváků na jejich méně výkonnou ruku. Autorka popisuje i nesprávné návyky při psaní leváků a na jejich řešení.

Autorka by se měla vyjádřit k otázce, zda pomocná liniatura je výhodnější pro praváky nebo pro leváky. Dále: Zda by doporučila do určité fáze písařského výcviku pomocnou liniaturu u všech žáků.

Lepší srovnatelnost výsledků by mohla být zajištěna procentuálním vyjádřením. Ovšem výpočet průměrných údajů tento požadavek nahraňuje.

Autorka provedla velmi důkladnou analýzu různých typů zkoušek psaní. Brala v úvahu různé možnosti: psaní na jedné lince, psaní s pomocnou liniaturou a psaní zcela bez jakékoliv liniatury.

Sleduje se vývojový posun v grafomotorické napodobovací schopnosti a ve výkonech v psaní v 1.ročníku po dobu půl roku.

Oponent postrádá srovnávací tabulku, kde by vstupní údaje (září 2005) a výstupní údaje (únor 2006) byly kladeny vedle sebe. Ovšem autorka toto porovnání v textu uvádí.

Učitelkám ve dvou třídách (1.ročník), které autorka sledovala, byl předložen dotazník, který se týkal metodických zvláštností metodicko-didaktické práce s leváky. Jde sice o velice úzký výběr respondentů, ale i tak zde získala autorka zajímavé a důležité informace.

Autorka by se měla při obhajobě vyjádřit k běžně přijímanému předpokladu, že prakticky nejsou rozdíly ve výkonech v psaní praváků a nepřecvičovaných leváků.

Mezi praváky jsou ovšem i děti s nevyhraněnou lateralitou, jejichž výkony v psaní bývají horší než u "vyhraněných" praváků i u "vyhraněných" leváků. Autorka by mohla při obhajobě uvést, zda uvažovala i o možnosti provést jemnější diagnostiku laterality u praváků.

Předložená práce splnila svůj úkol. Hypotézy byly ověřeny adekvátním způsobem a kriticky byl vyhodnocen výsledek tohoto ověření. *Výborně*

V Praze dne 28. 4. 2006

PhDr. Zdeněk Křivánek, CSc.